

„Tarthatatlan, s maradandó károkat okoz az alacsony bérezés”

Somogyi-Tóth Dániel bízik abban, hogy mielőbb születnek központi intézkedések

A Kodály Filharmonia igazgató művészeti vezetője a Kovács Lászlóval való közös munkáról, az énekkari tervekről, az együttesek anyagi helyzetéről, s a városvezetéssel folytatott, pozitív eredményű tárgyalásokról mesélt. Somogyi-Tóth Dániel arról is örömmel számolt be, hogy a következő időszaknak végre már nagyobb büdzsével kezdetnek neki, és sikerült egyszeri kereset-kiegészítést is adniuk a művészeknek. Hozzátette azonban azt is, hogy mindez nagyon kevés, s maradandó károkat okoz az, hogy a közalkalmazotti bértáblától nem tudnak eltérni. Így nagyon alacsony bért kapnak a muzikusok, s e téren nem történt még semmilyen központi intézkedés...

■ *Kovács László említette, hogy már lassan egy esztendővel ezelőtt kérte fel a közös munkára. Miért őt választotta vezető karmesternek?*

– Igazság szerint Kovács László munkásságát már nagyon régen erős szimpátiával követtem. Mindig a legnagyobb tisztelettel tekintettem azokra az emberekre, akik bármilyen közösség élén, hosszú távon is értékteremtő munkát tudnak végezni. Nagyon jó tulajdonság, ha valaki néhány hónap, egy-két év alatt látható fejlesztésekre képes, de még nagyobb érték, ha a virágzás hosszútávon is működik. Amellett, hogy Laci a zeneművészet utóbbi évtizedeiben ezt sokszorosan bizonyította, olyan érzékeny és hatalmas tudású művész, akit szerettem volna, ha a remek debreceni csapatunkban tudhatunk.

■ *Hogyan működik a tandemjük? S hogyan képzelel el a folytatásban a közös munkát?*

– A két együttest magában foglaló Kodály Filharmonia igazgató-művészeti vezetőjeként és a Csokonai Színház zeneigazgatójaként az én feladatomban a teljes városi professzionális zenei élet összehangolása és irányítása. Kollár Imre óta pedig nem volt Debrecenben olyan karmester, aki igazán a zenekarra tudott volna összpontosítani, és ez érezhetően hiányzott. Kocsár Balázs a színházra koncentrálni ért el jelentős eredményeket, én viszont intézményvezetőként nem tudok az együttesek operatív művészeti munkáira is kellő hangsúlyt fordítani. Volt egy tervünk Bényi Tibor csellóművész-karmesterrel, mely szerint Debrecenbe jön a zenekarral komoly munkát végezni, a realitás azonban az, hogy a Kodály Filharmonikusok egy hangverseny-, valamint színházi feladatokat egyaránt, szűk létszámmal ellátó, a nemzeti kategória elvárásainak megfe-

lenni köteles szimfonikus együttes, és ebbe a kamarazenekari munka nehezen fért volna csak bele – Tibor pedig végül nem hagyta el Salzburgot, így a kérdés továbbra is nyitott maradt. Azt gondolom, Kovács László valódi garancia arra, hogy igazi, elmélyült szakmai munka folyhasson a Kodály Filharmonikusoknál.

■ *Két karmester hogyan tud egyezkedni a hangversenyeken, műsorokon?*

– Ez a két dirigens személyiségén múlik. Szerintem mi meg tudunk állapodni egymással, egyikünk sem erőszakos fajta és mindketten jól, és nyíltan kommunikálunk.

■ *Mi a helyzet most a Kodály Filharmonia-nál szakmai és gazdasági téren?*

– Tavaly, a 2014-es év elején kisebb sokk ért bennünket, ugyanis az önkormányzat rengeteg pénzt elvont tőlünk, köztük a kiegészítő minisztériumi támogatást, valamint a jó mutatószámainkkal elért, jó pénzügyi eredményeink gyümölcsét, sőt, a szponzori és saját bevételeink nagy részét is. Temérdek, korábban nem jelentkező plusz pénzt hoztam a rendszerbe, mégsem tudtam azonban fejlesztésekre fordítani, mert az önkormányzat úgy értékelte, hogy ha ilyen jól gazdálkodunk, akkor nekik elég kisebb ösz-

szeget fordítaniuk az együttesekre. Ez olyan mélyen érintett, hogy két hónapig betegálmányban voltam – igaz, ehhez hozzájárult néhány koncert utáni, nedves ing is... Műtán visszatértem a munkába, úgy döntöttem, nem fogom feleslegesen túlterhelni az eleve rengeteg munkát végző zenekart, ha nem magunknak termeljük a pénzügyi értéket. Ez nyilván meg fog látszani az újabb számainkban, de úgy éreztem, muszáj megállítani ezt a nagyon káros tendenciát.

Debrecennek nemrégiben új vezetése lett. Nagyon fontos a számomra, hogy ezekről a problémákról konstruktívan tudunk beszélni, a legújabb fejlemény pedig az, hogy megállt a negatív spirál; az önkormányzat a 2015-ös évben nem csökkentette tovább a támogatást, sőt, valamennyit a tavalyihoz képest emelt is, aminek nagyon örülünk.

Az elmúlt időszak behatárolta tehát a fejlesztéseinket, mégis nagyon büszke lehet a menedzsmentünk arra, hogy szép zenei sikerek vannak mögöttünk, a hangversenyekre való érdeklődés továbbra is folyamatosan növekszik, sőt, a feszes gazdálkodásnak köszönhetően tudunk hangszereket és zenekari székeket beszerezni, javítani az ingatlanjaink és a munkakörülmények állapotán. Sőt, most lehetőségünk van kereset-kiegészítést adni a társulati tagjainknak.

■ *Milyen tervei, elképzelései vannak a következő időszakra?*

– A 2015-ös év mindenképpen fontos lesz. Ahogy mondtam, az új városvezetéssel megindult a párbeszéd a jövő debreceni zenéi életéről, ezért a következő hónapok a konkrét javaslatok kidolgozásával fognak telni. Emellett rövidesen meghirdetjük a jövő évadot, ennek zenekari részét már Kovács Lászlóval együtt készítjük el. Magam pedig több színházi produkción dolgozom, tavasszal azonban több hangversenyt is vezényelni fogok, így ezekre szintén készülnöm kell.

■ *Mi a helyzet a kórossal?*

– A városvezetéssel az énekkarról is sokat beszélünk. Támogatják a Kodály Kórus értekeit és küldetését, emellett meghatározó feladat lesz a Bartók Béla Nemzetközi Kórusverseny jövő évi sikeres megrendezése is. A fenntartónk elvárása ezért az, hogy amikor a Kodály Kórus karnagyi pályázatát ismét kiírjuk, olyan szakembert találjunk, aki az utóbbi feladat ellátásában szintén meghatározó munkát tud végezni. A kórus dinamikus és sűrű időszakát éli, most tért vissza egy háromhetes európai turnéről.

■ *Sikerült valamit tenni azért, hogy a zenészbéreket növeljék? Vagy még mindig gondot jelent, hogy sokan inkább a pedagóguspályát választják inkább?*

– Sajnos a közalkalmazotti bértáblától – az imént említett egyszeri keresetkiegészítéstől eltekintve – nem tudunk eltérni, semmilyen számítható pluszjövédelmet nem tudunk biztosítani. Egész biztos, hogy ebből a tarthatatlan, és a zenész-munkerőpiacon – ezáltal a magyar kulturális életben – maradandó károkat okozó helyzetből csak központi döntések által juthatunk ki. Tekintve, hogy a előadó-művészeti feladatok eredendően kirakat-tevékenységek, remélem, hogy mielőbbi megoldást sikerül találni. A helyzet bizonyosan súlyos, és egy olyan intézményben mint a miénk, ahol semmilyen forrás nincs a közalkalmazotti bérek kiegészítésére, a romboló hatás többszörös.

Addig is, mi lehetőségeinkhez mérten támogatjuk a muzsikás kollégákat abban, hogy a zenekari/énekkari munka mellett tanítsanak is, és nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a Kodály Filharmonia olyan hely legyen, ahol kiegyensúlyozott és közösségi szempontból is stabil munkavégzés folyik – ez azonban önmagában hosszútávon nem lehet megoldás.

R. Zs.

„Az együttesvezetés profán problémákból áll...”

Kovács László vezető karmester lett Debrecenben

Sikeres koncertek, jó hangulatú próbák során van túl Kovács László a Kodály Filharmonikusoknál, s márciustól már a vezető karmesteri posztot tölti be.

A dirigens bízik abban, hogy három évtizedes tapasztalatát jól tudja hasznosítani majd ennél az együttesnél is, és azon dolgozik, hogy még jobba váljék a társulat, még izgalmasabb hangversenyekkel várják a közönséget. Például egyik kedvenc műfaját, a jazzt is gyakrabban hallhatják majd Debrecenben az érdeklődők.

Közben pedig továbbra is számos felkérésnek tesz eleget, itthon és külföldön egyaránt.

■ *Hogyan kezdődött a debreceni közös munka? Korábban is dirigálta a zenekart és a kórust?*

– Érdekes módon, bár sok együttesel alakult ki rendszeres együttműködésem, valahogyan Debrecen kimaradt. Harmincöt év alatt, amióta a pályán vagyok, gyakorlatilag egyszer vezényeltem a zenekart. A Kodály Kórushoz azonban többször volt szerencsém, számos alkalommal szerepeltek Miskolcon. A debreceni felkérést egyébként már nagyon régen megkaptam Somogyi-Tóth Dánieltől, akkortájt, amikor egyértelműen látszott, hogy Miskolcon gondok lesznek. Végül az ottani végjáték még hónapokig elhúzódott, majd ezt követően a debreceni kinevezésem is számos dologgal össze kellett hangolni. Így végül csak most, márciustól lettem vezető karmester, de az utóbbi naptári évben már közel 10 hangversenyt dirigálhattam az együttest.

■ *Hogyan kapott ennyi koncertet?*

– Somogyi-Tóth Dániel távolléte idején átadott a saját produkcióiból és a közben kialakulókat is rám osztotta. Így módomban állt megismerni őket, és rendkívül jó benyomást tettek rám.

■ *Dolgozott a kórossal is?*

– Igen, rögtön az első munkáim egyike Vajda János Cantus Firmus című, egyórás oratóriuma volt. A betanítást is magam végeztem, s a darab nemcsak Debrecenben, hanem a Zeneakadémián is elhangzott. Jelentős munka volt, ahol mind a zenekarral, mind a kórossal közelebbi ismeretséget köthettem. Már ekkor megtapasztaltam, hogy milyen

lelkes és intenzíven dolgozó együttesekről van szó. A zenekar ráadásul amellett, hogy koncerteken muzsikál, rengeteg szolgálatot teljesít színházban is, a tevékenységük másik fele ott zajlik. Ennek köszönhetően nagyon flexibilisek, hiszen sokféle produkciót kell jól kísérniük, temérdek változó körülményhez alkalmazkodniuk, és mindezt igen magas színvonalon teszik.

■ *Mennyire vesz részt a következő szezon kialakításában?*

– A zenekar vezetése részéről teljes a nyitottság, hogy megvalósíthassam az elképzeléseimet a saját, illetve a zenekar további programját illetően. De, aki állított már össze ilyen volumenű műsortervet, az tudja, milyen sok szempont szerint kell megfelelni a végeredménynek. Ezért számomra a programterv összeállítása mindig csapatmunka volt, ahol 4-5 kreatív segítővel konzultálva alakul ki a végeredmény. Ezen a szisztémán Debrecenben sem szeretnék változtatni.

■ *Milyen tervekkel kezd neki a debreceni munkának? Szeretné bővíteni a repertoárt?*

– Átnézve az eddigi műsorokat, a Kodály Filharmonikusoknak elég gazdag a szimfonikus repertoárjuk, még annak ellenére is, hogy közben a színházban is teljesíteniük kell. Valóban nagyon sokszínű, kortárs műveket is rendszeresen műsorra tűznek. Kiváló szerzőket kérnek fel arra, hogy írjanak az együttesnek darabokat. Komoly lehetőséget képviselnek a kórossal együtt, hiszen kevés együttes mondhatja el magáról, hogy ott van, házon belül mellette egy énekkar is. A kórus szintén szívesen dolgozik a zenekarral.